

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Centru (V. Ciprian)
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (L. Pruteanu, I. Cotruță, I. Țurcan)

Î N C H E I E R E

13 septembrie 2023

mun. Chișinău

Curtea Supremă de Justiție

Completul de judecată, în componența:

Președinte, judecător
judecători

Aliona Miron
Aliona Donos
Ion Malanciuc

examinând admisibilitatea recursului declarat de Bogaciuc Alexandr, reprezentat de avocatul Liliana Leanca,

în cauza civilă, intentată la cererea de chemare în judecată înaintată de Bogaciuc Alexandr împotriva executorului judecătoresc Stoian Grigore, intervenienți accesorii Bogaciuc Ștefan, consiliul municipal Chișinău, Societatea pe Acțiuni „Astera Grup” cu privire la obligarea emiterii ordinului, achitarea penalităților și repararea prejudiciului material și moral, compensarea cheltuielilor de judecată,

împotriva deciziei din 18 octombrie 2022 a Curții de Apel Chișinău,

c o n s t a t ă :

La 26 aprilie 2019, Bogaciuc Alexandr a depus cerere de chemare în judecată împotriva executorului judecătoresc Stoian Grigore privind repararea prejudiciului material și moral, compensarea cheltuielilor de judecată.

În motivarea acțiunii a indicat că, la data de 11 octombrie 2017, a primit de la executorul judecătoresc Stoian Grigore încheierea nr.176-2406/17 din 05 octombrie 2017 și copia borderoului de calcul al cheltuielilor de executare din procedura de executare silită intentată de executorul Stoian Grigore în vederea executării documentului executoriu nr. 2-2/14 din 29 decembrie 2014, emis de Judecătoria Chișinău, sediul Ciocana.

A relatat că, la data de 07 decembrie 2018, Judecătoria Chișinău, sediul Centru, a anulat încheierea executorului nr.176-2406/17 din 05 octombrie 2017, în partea ce ține de intentarea procedurii de executare în privința lui Bogaciuc Alexandr, motiv pentru care consideră că încheierea a fost emisă cu rea-credință, cu încălcarea principiilor legalității și umanismului prevăzute în Codul de executare. Acțiunile executorului judecătoresc contravin art. 4 alin. (1), lit. f) din Legea privind executorii judecătorești nr.113 din 17 iunie 2010, ceea ce îl face pasibil de răspundere civilă.

În acest sens a indicat reclamantul că, în ziua primirii materialelor, la data de 11 octombrie 2017, s-a adresat din propria inițiativă către executor cu rugămintea de a face cunoștință cu materialele procedurii de executare silită intentată în privința sa,

însă executorul i-a refuzat fără a invoca vreun argument, acțiuni prin care executorul judecătoresc a încălcat art. 44 din Codul de executare (dreptul de a lua cunoștință și face copii de pe materialele procedurii de executare) și art. 8 lit. d) din Legea privind executorii judecătorești (obligația executorului să examineze cererile părților privitor la procedura de executare, cu explicațiile modului și termenelor de atac ale actelor de executare). Consideră că discrepanța dintre acțiunile executorului și art. 23 din Constituție (dreptul persoanei de a cunoaște drepturile și îndatoririle) constituie mai mult decât o abatere disciplinară a executorului.

A notat că, materialele expediate de către executor în adresa reclamantului nu conțineau titlul executoriu nr.2-2/14 din 29 decembrie 2014, încălcare a executorului care l-a pus pe reclamant în situația în care nu avea ce să conteste în judecată, fapt care denotă nu atât incapacitatea profesională a executorului, cât intenția de a dobândi un profit meschin. Eroarea admisă de executor dezvăluie o probă temeinică a intenției de rea-voință din partea acestuia, ce depășește abaterile disciplinare încadrate la art.21 din Legea privind executorii judecătorești. La pct.3 din încheierea executorului se indică că a stabilit debitorului Bogaciuc Alexandru (reclamant în prezenta cauză) 15 zile pentru executarea benevolă a documentului executoriu ce ține de divizarea terenurilor conform variantei nr. III din raportul de expertiză, însă executorul nu i-a prezentat titlul executoriu nr.2-2/14 din 29 decembrie 2014, emis de Judecătoria Chișinău, sediul Ciocana, din care să rezulte anumite obligațiuni ale reclamantului, or participând în judecată nu a fost vizat de instanța de judecată ca debitor, iar despre faptul dacă Bogaciuc Ștefan are calitatea procesuală de creditor în acea cauză nu cunoștea.

A invocat că, hotărârea din 29 decembrie 2014 a Judecătoriei Chișinău, sediul Ciocana, nu atribuie reclamantului calitatea procesuală de debitor, nu enunță dispoziții cu privire la urmărirea bunurilor și nu îl obligă la efectuarea anumitor acțiuni. Având în vedere statutul de iure egal al participanților la proces Bogaciuc Ștefan și Bogaciuc Alexandr, ambii creditori, reclamantul menționează că a avut câștig de cauză în litigiul cu Primăria și Consiliul mun. Chișinău, respectiv punerea în aplicare a titlului executoriu față de reclamant, în eventuala formulă prezentată de Bogaciuc Ștefan, a fost ilegală, iar constatarea acestei situații și atribuirea corectă a calității procesuale a părților în procedura de executare (creditor și debitor) este obligația executorului judecătoresc conform legislației. Executorul nu a clarificat această situație defectuoasă, respectiv a interpretat abuziv și ilegal hotărârea judecătorească prin intentarea procedurii de executare silită în privința lui Bogaciuc Alexandr.

A opinat reclamantul că, executorul nu a exercitat cel puțin obligația stabilită la art. 22 alin. (2) din Codul de executare și nu a explicat drepturile și obligațiile acestuia în calitate de participant la procedura de executare, astfel, neîntemeiat i-a stabilit termen pentru executarea documentului executoriu în partea divizării în natură a terenului aflat în litigiu, i-a atribuit calitatea procesuală de debitor în partea executării acestei pretenții și i-a solicitat achitarea onorariului executorului. Sub amenințarea sancționării reclamantului conform Codului de executare, din punctele 5-6 ale încheierii nr.176-2406/17 din 05 octombrie 2017, rezultă univoc urmărirea scopului avid de încasare de către executor a unui pretins onorariu.

A susținut că lacunele admise de executor constituie o ingerință nejustificată și afectează grav drepturile și libertățile reclamantului protejate de Convenția

Europeană (în special art.8 și 13), fiind garantate și de Constituția Republicii Moldova la art.46. Mai mult, acțiunile ilegale ale executorului conduc la pierderea încrederii în actul judiciar, în competența autorităților statale de a instaura sau restabili dreptatea știrbită, or, nu este clar pentru ce reclamantul trebuie să achite în speță onorariul executorului. În calitate de persoană oficială, executorul a depășit atribuțiile de serviciu, a permite exces de putere obligând reclamantul să efectueze acțiuni inventate, ceea ce rezultă și din afirmația executorului precum că pretinsa divizare a terenului în cazul litigiului dintre proprietari ar ține de competența reclamantului, fiind pus în acest mod sub pericolul unor plăți nejustificate și iminente sub formă de onorariu a executorului, cauzând astfel reclamantului prejudiciu material și moral.

A menționat reclamantul că a fost constrâns să apeleze la juriști contra plată, astfel, a suportat un prejudiciu material de peste 5 000 de lei, concomitent atitudinea arogantă a executorului i-a prejudiciat grav sănătatea deplorabilă a reclamantului, iar presiunea nevrozelor provocate de retrairi nedorite l-au impus să solicite consultanțe medicale pentru reabilitarea sănătății afectate suportând cheltuieli materiale suplimentare sub formă de prestații bănești periodice în sumă de circa 5 000 de lei. Neglijența în serviciu a executorului, dar și ca persoană, îndreptățeste reclamantul să solicite repararea prejudiciului moral în mărime de 50 000 de lei, care nu acoperă suferințele și umilințele îndurate.

A solicitat reclamantul încasarea de la executorul judecătoresc Stoian Grigore a prejudiciului material în sumă de 10 000 de lei și moral în mărime de 50 000 de lei.

Prin încheierea din 10 februarie 2020, au fost atrași în proces în calitate de intervenienți accesorii SA „Asterra Grup”, Bogaciuc Ștefan și Consiliul mun. Chișinău (f.d.61).

Prin hotărârea din 20 decembrie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, acțiunea a fost admisă parțial.

S-a încasat de la executorul judecătoresc Stoian Grigore în beneficiul lui Bogaciuc Alexandr, prejudiciul material cu titlu de cheltuieli de judecată suportate de reclamant la examinarea contestației în mărime de 5 000 de lei, prejudiciul moral în sumă de 7 000 de lei și cheltuielile de asistență juridică în sumă de 2 000 de lei.

În rest acțiunea a fost respinsă ca neîntemeiată.

S-a respins cheltuielile de asistență juridică solicitate de intervenientul accesoriu SA „Asterra Grup” a fi încasate de la Bogaciuc Alexandr.

S-a încasat de la executorul judecătoresc Stoian Grigore în bugetul de stat, taxa de stat în mărime de 250 de lei.

La data de 24 decembrie 2022, executorul judecătoresc Stoian Grigore a declarat apel împotriva hotărârii instanței de fond, solicitând casarea acesteia, cu emiterea unei hotărâri noi de respingere a acțiunii.

Prin decizia din 18 octombrie 2022 a Curții de Apel Chișinău, a fost admisă cererea de apel depusă de executorul judecătoresc Stoian Grigore, casată hotărârea din 20 decembrie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, și pronunțată o hotărâre nouă prin care a fost respinsă cererea de chemare în judecată înaintată de Bogaciuc Alexandr împotriva executorului judecătoresc Stoian Grigore, intervenienți accesorii Bogaciuc Ștefan, consiliul municipal Chișinău, SA „Asterra Grup” privind repararea prejudiciului material și moral, compensarea cheltuielilor

de judecată.

Pentru a decide astfel, instanța de apel a invocat că, pentru apariția răspunderii delictuale este necesar un fapt juridic, este obligatorie existența unui delict, care include în sine elementele obligatorii: prejudiciul, fapta ilicită, raportul causal dintre faptă și prejudiciu și vinovăția. Acestea sunt condițiile generale necesare pentru antrenarea răspunderii delictuale, iar lipsa unei condiții, potrivit regulii generale, exclude răspunderea delictuală, cu excepția cazurilor expres prevăzute de lege când răspunderea delictuală se poate angaja și în lipsa unor condiții. Astfel, în condițiile în care reclamantul intimat Bogaciuc Alexandr nu a făcut dovada comiterii de către executorul judecătoresc Stoian Grigore a unei fapte ilicite (delict), ultimul nu este responsabil de repararea pretinsului prejudiciu cauzat.

Totodată, la materialele cauzei nu se regăsește nici o hotărâre judecătorească irevocabilă din care să rezulte vinovăția executorului judecătoresc Stoian Grigore, fie să fie constatată incapacitatea profesională a acestuia exprimată prin anularea irevocabilă a 10 % din dosarele de executare în condițiile art.21 alin. (2) lit. i) din Legea privind executorii judecătorești.

De asemenea, a reținut că în conformitate cu art.163 alin. (1) din Codul de executare, reclamațiile din cererea privind contestarea actelor de executare întocmite de executorul judecătoresc sau a acțiunilor/inacțiunilor acestuia se înaintează împotriva creditorului sau debitorului. Cererea se judecă în condițiile Codului de procedură civilă. Executorul judecătoresc atras din oficiu în calitate de intervenient accesoriu este obligat să prezinte instanței de judecată copia certificată a procedurii de executare și să dea explicații scrise referitoare la actele contestate, iar alin. (3) al normei citate prevede expres că actele de executare întocmite de executorul judecătoresc, legale în fond, nu pot fi anulate pe motive formale.

Astfel, în cazul contestațiilor părți în proces sunt creditorul, debitorul, iar executorul judecătoresc deține calitatea de intervenient accesoriu. În condițiile în care executorul judecătoresc Stoian Grigore avea în cadrul procedurii de executare o altă calitate decât cea atribuită atât de Bogaciuc Alexandr, precum și de către instanța de judecată, executorului judecătoresc nu-i pot fi imputate careva prejudicii decât în cazuri expres stabilite de lege sau în cazul constatării acestui prejudiciu printr-o hotărâre a instanțelor judecătorești, la caz, nici una din aceste condiții nu a fost întrunită, ceea ce nu justifică soluția instanței de fond chiar și de admitere parțială a acțiunii

A menționat Curtea de Apel Chișinău că, în condițiile în care reclamantul intimat Bogaciuc Alexandr nu a făcut dovada comiterii de către pârâtul executorul judecătoresc Stoian Grigore a unei fapte ilicite, sunt nejustificate solicitările reclamantului de a cere despăgubiri în prezenta speță, or, realizarea unui drept la repararea prejudiciului nu se face gratuit, fără a fi supus unor rigori procedurale în ceea ce privește respectarea sarcinii probațiunii, iar partea care reclamă încălcarea unui drept prin prisma raționamentului instituit la art. 5 coroborat cu art.118 alin. (1) CPC urmează să demonstreze temeinicia acestuia, iar, la caz, intimatul Bogaciuc Alexandr nu a realizat pe deplin această sarcină.

A mai invocat că, în speță nu se întrunesc temeiurile stabilite de cadrul legal pre citat pentru adjudecarea compensației pentru prejudiciul material și moral pretins, subsecvent și a cheltuielilor de judecată. Astfel, au fost apreciate critic concluziile instanței de fond privind temeinicia parțială a acțiunii în condițiile în care

în privința executorului judecătoresc Stoian Grigore nu se întrunesc condițiile survenirii răspunderii civile a acestuia în contextul art. 21 alin.(2) lit.(i) din Legea cu privire la executorii judecătorești.

La 20 februarie 2023, Bogaciuc Alexandr, reprezentat de avocatul Liliana Leanca, a declarat recurs împotriva deciziei din 18 octombrie 2022 a Curții de Apel Chișinău, prin care a solicitat casarea deciziei instanței de apel și menținerea în vigoare a hotărârii instanței de fond.

În motivarea recursului a invocat că decizia instanței de apel este ilegală și neîntemeiată, a fost interpretată eronată legea și nu a fost aplicată legea care trebuia să fie aplicată, constatările instanței de apel sunt în contradicție cu probele anexate la materialele cauzei. Consideră că instanța a emis o decizie neîntemeiată, deoarece a fost aplicată o lege care nu trebuia să fie aplicată.

A menționat recurentul că instanța de apel a evitat să aplice prevederile Codului civil și în special prevederile art. 19 alin. (1), care expres prevăd că, persoana lezată într-un drept al ei poate cere repararea integrală a prejudiciului cauzat astfel. Prin urmare, posibilitatea persoanelor fizice de a apela la metoda de reparare a prejudiciilor rezultă din faptul lezării lor în drepturi, metodei de reparare a prejudiciilor fiindu-i atribuit un caracter universal de apărare a drepturilor civile. Repararea prejudiciilor reprezintă acea metodă de apărare a drepturilor civile încălcate, care dă posibilitate persoanei drepturile căreia au fost lezate să ceară repararea integrală a acestora.

De asemenea, a indicat recurentul că nu era obligat în cadrul prezentei cauze să mai demonstreze încă odată că, executorul judecătoresc Stoian Grigore a acționat ilegal față de Bogaciuc Alexandr, prin care fapte i-a cauzat prejudicii material și pagubă morală.

Consideră recurentul că, instanța de fond just a apreciat că unica soluție legală în cazul dat este admiterea cererii lui Bogaciuc Alexandr referitor pretențiilor înaintate față de executorul judecătoresc Stoian Grigore, iar soluția instanței de apel, pe lângă faptul că contravine prevederilor legale, aduce o gravă încălcare a dreptului constituțional al recurentului și ca urmare este pasibilă de a fi anulată.

În conformitate cu art. 434 din Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Termenul de 2 luni este termen de decădere și nu poate fi restabilit.

Cu referire la termenul de declarare a recursului, instanța de recurs menționează că Curtea de Apel Chișinău a emis dispozitivul deciziei la 18 octombrie 2022.

La 17 ianuarie 2023, prin intermediul poștei electronice Curtea de Apel Chișinău, a expediat, în adresa participanților la proces decizia motivată, (f.d. 180).

Astfel, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție constată că, recursul depus de Bogaciuc Alexandr, reprezentat de avocatul Liliana Leanca, la data de 21 februarie 2023, se consideră depus în termenul stabilit de lege.

La 20 martie 2023, Curtea Supremă de Justiție a expediat în adresa intimaților copia cererii de recurs, cu înștiințarea despre posibilitatea depunerii referinței, fapt ce se confirmă prin scrisoarea de însoțire anexată la materialele dosarului (f.d. 203).

Conform art. XI alin. (1) și (3) din Legea pentru modificarea unor acte normative (modificarea cadrului normativ conex reformei Curții Supreme de Justiție) nr. 246 din 31 iulie 2023, prezenta lege intră în vigoare la data publicării

în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, cu excepția art.IV, V pct.1–9 și 11–16 și art. VII, care vor intra în vigoare la 01 septembrie 2023.

Recursurile depuse la Curtea Supremă de Justiție până la data intrării în vigoare a prezentei legi vor fi examinate în baza temeiurilor în vigoare la data depunerii recursului.

Din sensul normei de drept enunțate, urmează că legiuitorul a optat pentru principiul aplicării imediate a noilor reglementări procedurale, cu excepția temeiurilor în baza cărora se vor examina recursurile depuse la Curtea Supremă de Justiție până la data intrării în vigoare a prezentei legi. Respectiv, recursul declarat de Bogaciuc Alexandr, reprezentat de avocatul Liliana Leanca a fost depus până la data intrării în vigoare a Legii pentru modificarea unor acte normative (modificarea cadrului normativ conex reformei Curții Supreme de Justiție) nr. 246 din 31 iulie 2023, și va fi examinat în baza temeiurilor în vigoare la data depunerii recursului.

Examinând temeiurile recursului, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție reține următoarele.

Temeiurile de declarare a recursului sunt prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă.

În conformitate cu art. 433 lit. a) din Codul de procedură civilă, în vigoare la data depunerii recursului, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4).

Instanța de recurs reține, că examinarea admisibilității recursului presupune verificarea conformității temeiurilor invocate în cererea de recurs cu temeiurile prevăzute în art. 432 din Codul de procedură civilă, în vigoare la data depunerii recursului.

La caz, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție constată că argumentele invocate în cererea de recurs nu se încadrează în limitele stabilite de norma indicată, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei contestate or, motivele recursului sunt similare celor invocate în cadrul judecării cauzei, asupra căror instanța de apel s-a pronunțat.

Dezacordul recurentului cu decizia instanței de apel, relatarea situației nu constituie un temei de casare a deciziei contestate or, recursul exercitat conform Secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia în fapt.

Totodată, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție reține că, potrivit regulilor din Secțiunea a II-a din Capitolul XXXVIII Codul de procedură civilă, instanța de recurs nu verifică modul de apreciere a probelor de către instanțele de fond și de apel. Forța atribuită unei probe sau alteia, coraportul dintre probe, suficiența probelor și concluziile făcute în urma probațiunii sunt în afara controlului instanței de recurs.

Prin prisma art. 432 alin. (4) din Codul de procedură civilă, instanța de recurs poate interveni în materia probațiunii doar sub aspect procedural și anume dacă se invocă că instanța de apel a apreciat în mod arbitrar probele, încălcând în mod flagrant regulile de apreciere a probelor stabilite în art. 130 din Codul de procedură civilă.

Din recursul declarat nu rezultă că instanța a apreciat arbitrar probele.

În acest sens Curtea Europeană a Drepturilor Omului în jurisprudența sa constantă statuează că, dreptul de acces la instanțe nu este absolut. Există limitări

implicit admise (Golder împotriva Regatului Unit, p.38; Stanev împotriva Bulgariei (MC), p. 230). Acesta este în special cazul condițiilor de admisibilitate a unui recurs, întrucât prin însăși natura sa necesită o reglementare din partea statului, care se bucură în această privință de o anumită marjă de apreciere (Luordo împotriva Italiei, p. 85). Condițiile de admisibilitate ale unui recurs pot fi mai stricte decât pentru un apel (Levages Prestations Services împotriva Franței, p. 45).

La fel, conform jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului, procedurile cu privire la admisibilitatea căii de atac și procedurile care implică doar chestiuni de drept, și nu chestiuni de fapt pot fi conforme cu cerințele articolului 6 § 1 (a se vedea *Helmers c. Suediei* 9 octombrie 1991, § 31, Seria A, nr. 212-A).

În conformitate cu art. 440 alin. (1) și (2) din Codul de procedură civilă, în cazul în care se constată existența unuia dintre temeiurile prevăzute la art.433, completul din 3 judecători, printr-o încheiere irevocabilă adoptată în lipsa părților, declară recursul inadmisibil.

Încheierea privind inadmisibilitatea recursului, care conține sumar faptele cauzei, motivele și temeiul inadmisibilității, se publică pe pagina web oficială a Curții Supreme de Justiție și se expediază părților.

Având în vedere cele expuse mai sus, recursul declarat de Bogaciuc Alexandr, reprezentat de avocatul Liliana Leanca, nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă, în vigoare la data depunerii recursului și drept urmare, este inadmisibil.

În conformitate cu art. 270 și 440 alin. (1) și (2) din Codul de procedură civilă, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e :

Se consideră inadmisibil recursul declarat de Bogaciuc Alexandr, reprezentat de avocatul Liliana Leanca.

Încheierea este irevocabilă.

Președinte, judecător

Aliona Miron

judecători

Aliona Donos

Ion Malanciuc